

GALERIE
HAUEROVA 4

REINKARNACE OPAVY

REINKARNACE OPAVY

9. 10. 2023 [15.30]

[kurátor výstavy] Jiří Siostrzonek
[výstava potrvá] 30. 10. 2023

„Pohledte na ty děbelské prostředky zkázy! Vynalezli je bezchybní gentlemani, úctyhodní občané. A když celá záležitost vyletí do povětří a otevře se nepopsatelné peklo destrukce, tak se zdá, že za to nikdo nenese odpovědnost. Prostě se to událo, a přece to všechno způsobili lidé.“

— C. G. Jung.

Historii každého města můžeme přirovnat k vývojovým etapám živého organismu. V biografích obcí existují záznamy o jejich vzniku, rozvoji, ale také zániku, stejně jako tomu je v případě naplňování životní dráhy konkrétního jedince... Plánování, početi, zrození, zrání, nemoci a léčba, zušlechtování i týrání, kosmetické a chirurgické zásahy, revitalizace i degradace a závěrečná involuce vedoucí k poslednímu výdechu města.

A právě závěrečná fáze života lidského sídla nabývá v historii mnoha podob. Jsou města, která přestanou fungovat, protože jejich maligní bujení zapříčinilo sebeodstranění. Jiná města (například Detroit) zkolabovala negativním působením ekonomických a sociálních procesů, vylidnila se a čekají na milosrdný akt pohlcení novou přírodou. Přírodní katastrofy patří mezi neovlivnitelné a nepředvídatelné příčiny zániku řady sídel. Kulturní krajina je v podstatě palimpsest, který na sebe vrství příběhy osídlení, ale i historii jednotlivých domů, zahrad, náměstí a zároveň působí jako rovinný vizuální symbol vztahující se k pomíjivosti lidského konání v proudu plynoucího času.

Nejméně pochopitelná forma zániku lidských sídel jsou války, revoluce a další agresivní formy prosazování moci a ideologií. Říční skla, hořící domy vždy měly zvláštní pachutí, přitažlivosti pro patologické jedince a skupiny. Často stačí jediné rozbité okno a dům a čtvrt jsou předurčeny k devastaci.

Druhá světová válka Opavu radikálně proměnila a její důsledky jsou patrné dodnes. Pahýly domů na jejím konci vytvořily kulisu absurdního dramatu o lidské hlouposti a nepoučitelnosti. Opava byla v roce 1945 nejen zničena válečnou katastrofou, v následujících letech byla devastace ještě dovršena necitlivými demoličními a stavebními zásahy. Přesto Opava zažila zážračné „zmrtvýchvstání“.

Pro člověka, který podobné kataklyzma nezažil, je téměř nepředstavitelné, že torzo původních opavských obyvatel i nově dosídlení občané se museli každý den téměř rituálně dotýkat každé jednotlivé cihly nesoucí paměť konkrétních lidí a jejich životů. Při odklizení záplavy ruin se na hladině trosk vynořovaly osobní předměty, nádobí, tapety, kusy nábytku vyrvané z nedávných domovů. Město se také muselo vypořádat se změněnou kulturní a společenskou situací. Noví obyvatelé necitili k městu žádný vztah, přišli do Opavy jako nomádi s několika zavazadly a kromě zajištění materiálních potřeb byli postaveni před úkol vytvořit nové společenství lidí. Dnes můžeme prostřednictvím doposud nepublikovaných fotografií ze soukromého archivu Rudolfa Dybowicze a fotografického oddělení Slezského zemského muzea v Opavě zprostředkovaně prožít utrpení lidí i fyzickou bolest města Opavy.

Při sledování dokumentárních výjevů pravděpodobně chvílemi podlehne „hrůzné“ estetice ošklivosti. Pro někoho mohou zobrazené ruiny města vyvolávat dokonce nevyvstělitelné mrazení, způsobené záplavou koncentrovaného lidského zmaru a bezvýchodnosti. Za tyto pocity se však nemusíme stydět, stejně stavy prožívali už romantikové ve zříceninách starých klášterů či hraďů, pohlcených přírodou. Důležité je však nabýt vědomí, že život bez násilí není danou samozřejmostí a že každý jedinec má tu moc být pozitivní součástí tohoto světa.

Jiří Siostrzonek

[GALERIE HAUEROVA 4]

Po–Pá 10.00–18.00 hod.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
FILIZOFICKO-
PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA V OPAVĚ

ÚFTR
ART
Ústav filmové, televizní
a multimedie tvorby

GALERIE
HAUEROVA 4

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

ČESKO-POLSKÉ
FORUM
POLSKO-CZESKIE

Polka Castle
Heritage Nation

POLSKÝ
INSTITUT
PRAHA

II Kongres